

Yhteistyö vastaanottokeskusten kanssa

Tämä tietopaketti on suunnattu järjestöille, seuroille, oppilaitoksille ja vapaaehtoisille.

Tietopaketista löydät yleistä tietoa vastaanottokeskusten toiminnasta ja siitä, miten voit auttaa vastaanottokeskusten asiakkaina olevia aikuisia, perheitä ja lapsia sekä miten teet yhteistyötä keskusten kanssa.

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Sisällys

Miten vastaanottokeskus toimii?

Maahanmuuttovirasto ohjaa, suunnittelee
ja valvoo vastaanottokeskuksia

Vastaanottopalvelut

Majoitus vastaanottokeskuksessa
Asiakkaan vastaanottokeskus voi vaihtua asiakkuuden aikana
Sosiaalipalvelut
Terveystieteiden palvelut
Vastaanottoraha ja käyttöraha
Hyödykkeet
Tulkkaus
Avustetun vapaaehtoisen paluun neuvonta
Varhaiskasvatus, koulunkäynti ja opiskelu
Työnteko ja yrittäjyys

Yhteistyö vastaanottokeskuksen kanssa

Järjestöjen, seurojen ja oppilaitosten toiminta
Vapaaehtoisen toiminta vastaanottokeskuksessa
Tavaroiden lahjoittaminen vastaanottokeskukselle

Lihavoitujen linkkien takaa löytyy tietoa myös muilla
kielillä kuin suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Miten vastaanottokeskus toimii?

Vastaanottokeskusten asiakkaita ovat vastaanottokeskusten asiakkaksi rekisteröidyt kansainvälistä suojelua hakevat ja tilapäistä suojelua saavat henkilöt.

Vastaanottopalveluiden tarkoituksena on turvapaikanhakijoiden ja tilapäisen suojelua saavien toimeentulon ja hyvinvoinnin turvaaminen. Laki määrittää, mihin palveluihin asiakkailla on oikeus.

Vastaanottopalvelujen piirissä oleva henkilö saa apua ja palveluita ensisijaisesti vastaanottokeskuksesta ja vastaanotto-keskuksen kautta.

Kun asiakas siirtyy vastaanottokeskuksesta kuntaan, hän saa apua ja palveluita kun-
nasta ja hyvinvointialueelta. Tällöin henkilön
vastaanottokeskuksen asiakkuus ja vas-
taanottopalvelut loppuvat.

Maahanmuuttoviraston
verkkosivuilta, Migri.fi,
löytyy tarkempaa tietoa.

**Tietoa vastaanottokeskuksesta
(pdf, Migri.fi)**

Arki vastaanottokeskuksessa
(Migri.fi)

Maahanmuuttovirasto ohjaa, suunnittelee ja valvoo vastaanottokeskuksia

Maahanmuuttovirasto ohjaa, suunnittelee ja valvoo vastaanottokeskusten toimintaa. Maahanmuuttovirasto toimii myös osto-
palveluna hankittavan vastaanottokeskus-
toiminnan tilaajana ja hallinnoi sopimuksia
sekä seuraa vastaanottokeskusten ja niiden
majoituspaikkojen riittävyyttä.

Maahanmuuttovirastolla on kolme omaa
vastaanottokeskusta. Muut vastaanotto-
keskukset on hankittu muilta palvelun-
tuottajilta.

Vastaanottokeskukset (Migri.fi)
Yhteistyökumppaneille (Migri.fi)
Turvapaikka Suomesta (Migri.fi)

- **Turvapaikan hakeminen
Suomessa (Migri.fi)**
- **Ilman huoltajaa olevat
lapset (Migri.fi)**

Ukraina (Migri.fi)

Tilastot (tilastot.migri.fi)

Lainsäädäntö (Finlex.fi)

Vastaanottopalvelut

Vastaanottokeskukset järjestävät asiakkaille vastaanottopalvelut. Laki määrittää, millaisiin palveluihin asiakkaalla on oikeus.

Vastaanottopalveluita ovat:

- majoitus,
- sosiaalipalvelut,
- terveydenhuoltopalvelut,
- vastaanottoraha,
- työ- ja opintotoiminta,
- tulkkaus,
- vapaaehtoisen paluun tuki.

Asiakas saa vastaanotto-keskuksesta tietoa esimerkiksi:

- asiakkuuteen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista,
- vastaanottokeskuksen säännöistä,
- suomalaisesta yhteiskunnasta.

Lisäksi vastaanottokeskus antaa asiakkaalle muuta ohjausta ja neuvontaa erilaisissa arjen asioissa.

Ilman huoltajaa olevien lasten vastaanottokeskusten toiminnassa korostuu hoito- ja kasvatustyö. Niissä järjestetään asiakkaalle usein täysi ylläpito ja majoitus on kodinomaista.

Majoitus vastaanottokeskuksessa

Asiakkaana olevat aikuiset sekä perheet majoitetaan aikuisten ja perheiden vastaanottokeskuksiin. Majoitus vastaanottokeskuksessa on yhteismajoitusta muiden asiakkaiden kanssa.

- Asuntopohjaisessa vastaanotto-keskuksessa asiakkaat majoittuvat vastaanottokeskuksen vuokraamiin asuntoihin.
- Laitospohjaisessa keskuksessa asiakas majoittuu samassa rakennuksessa muiden vastaanottokeskuksen asiakkaiden kanssa.

Ilman huoltajaa olevat lapset majoitetaan ilman huoltajaa olevien lasten vastaanottokeskuksiin eli ryhmäkoteihin tai tukiasumisyksiköihin. Nämä vastaanottokeskukset ovat kooltaan pienempiä kuin aikuisten ja perheiden vastaanottokeskukset ja niissä on enemmän henkilöstöä.

Vastaanottokeskuksen ja Maahanmuuttoviraston välisessä sopimuksessa ja Maahanmuuttoviraston antamissa ohjeissa määritellään millaiset asuintilat vastaanottokeskusten pitää tarjota asiakkaille. Kaikki vastaanottokeskukset eivät ole täysin samanlaisia, mutta kaikille asiakkaille pitää tarjota vaatimusten mukaiset tilat.

Asiakkaan vastaanottokeskus voi vaihtua asiakkuuden aikana

Vastaanottokeskuksen asiakkaana olo on tilapäistä. Vastaanottokeskus ja Maahanmuuttovirasto voi siirtää asiakkaan tarvittaessa toiseen vastaanottokeskukseen. Asiakas voidaan siirtää toiseen keskuksen myös hänen omasta toiveestaan. Mahdollisiin jäädä tai siirtyä johonkin vastaanottokeskukseen vaikuttaa se, miten keskuksissa on tilaa. Asiakas ei siten voi itse valita ja päättää, missä keskuksessa majoittuu.

Jokaisessa siirrossa tarkastellaan asiakkaan tilannetta ja vastaanottokeskuksen työntekijä keskustelee siirrosta asiakkaan kanssa.

Yksityismajoitus

Asiakas voi halutessaan järjestää majoittumisensa itse keskuksen ulkopuolella. Tätä kutsutaan yksityismajoitukseksi. Asiakas voi majoittua esimerkiksi sukulaisten, puolison tai tuttavien luona tai yksityishenkilön luona. Asuminen voi mahdollistua myös vuokra- tai alivuokrasuhteena.

Myös ilman huoltajaa oleva lapsi voi halutessaan majoittua vastaanottokeskuksen ulkopuolella yksityismajoituksessa, jos majoitusolosuhteet ovat lapselle sopivat.

Majoituskohteen pitää olla asuintilaksi soveltuva ja sillä pitää olla virallinen osoite. Asiakkaan pitää ilmoittaa kirjallisesti itse järjestämäsi majoituksen osoite vastaanottokeskukselle sekä siinä tapahtuvat mahdolliset muutokset.

Yksityismajoituksessa asumista tai sen järjestämistä ei tueta taloudellisesti.

Majoittuminen ([Migri.fi](https://migrifi.fi))

Majoittuminen vastaanottokeskukseen ([Migri.fi](https://migrifi.fi))

Majoittuminen yksityismajoitukseen ([Migri.fi](https://migrifi.fi))

Asuminen ([Migri.fi](https://migrifi.fi))

Sosiaalipalvelut

Vastaanottokeskuksessa työskentelee sosiaalipalvelujen ammattihenkilöitä, jotka arvioivat asiakkaiden tarpeita ja antavat ja järjestävät sosiaalipalveluita.

Vastaanottokeskuksen sosiaalityöntekijältä tai sosiaaliohjaajalta voi saada ohjausta ja neuvontaa sekä tukea esimerkiksi:

- lasten ja nuorten kasvatukseen ja vanhemmuuteen
- koulunkäyntiin ja opiskeluun
- omaan jaksamiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen
- elämänhallintaan ja itsenäiseen selviytymiseen
- psyykkisiin ongelmiin tai päihdeongelmiin
- ikääntymisestä johtuviin erityistarpeisiin
- vammaisuudesta johtuviin erityistarpeisiin.

Sosiaalipalvelut (Migri.fi)

Terveydenhuoltopalvelut

Vastaanottokeskuksessa työskentelee terveydenhuoltopalvelujen ammattihenkilöitä, jotka arvioivat asiakkaiden tarpeita ja antavat ja järjestävät terveystarpeita.

Vastaanottokeskuksen hoitaja huolehtii terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä yhdessä keskuksen ulkopuolisten yksityisten ja julkisten terveydenhuollon palveluntuottajien kanssa.

Terveydenhuolto (Migri.fi)

Turvapaikanhakijoiden
terveydenhuoltopalvelut (thl.fi)

Vastaanottoraha ja käyttöraha

Vastaanottoraha on tarkoitettu asiakkaan välttämättömiä perustarpeita varten. Vastaanottorahaa voi saada, jos asiakkaan tulot ja varat eivät riitä välttämättömiin jokapäiväisiin menoihin, kuten ruokaan ja vaatteisiin. Vastaanottorahaa voi hakea vastaanottokeskuksesta.

Vastaanottorahaa ei myönnetä automaattisesti, vaan sitä pitää hakea. Vastaanottorahan määrään vaikuttavat kaikki tulot ja varat, joita asiakkaalla on käytettävissä. Myös kaikki ulkomailta saatavat tulot ja varat vaikuttavat vastaanottorahan suuruuteen, jos ne ovat asiakkaan käytössä Suomessa. Asiakkaan pitää ilmoittaa vastaanottokeskukselle tulot ja varat, jos hän hakee vastaanottorahaa.

◆ Vastaanottoraha jakaantuu perusosaan ja täydentävään vastaanottorahaan.

Vastaanottorahan perusosa on tarkoitettu esimerkiksi vaatteisiin, vähäisiin terveydenhuoltokustannuksiin, paikallisliikenteen lippeihin ja puhelimen käytöstä aiheutuviin maksuihin. Vastaanottorahan perusosa on tarkoitettu myös ruokakustannuksiin silloin, kun vastaanottokeskuksessa ei tarjota aterioita.

Vastaanottorahan perusosan lisäksi asiakas voi hakea täydentävää vastaanottorahaa erityisiin tarpeisiin, esimerkiksi opiskeluun keskuksen ulkopuolella tai lastentarvikkeisiin.

Ilman huoltajaa olevien lasten vastaanottokeskuksissa asuvat lapset saavat vastaanottorahan sijaan käyttörahaa. Käyttöraha on tarkoitettu lasten henkilökohtaisia menoja varten. Käyttörahalla ei turvata lapsen toimeentuloa, vaan siitä huolehtii vastaanottokeskus muuten.

Vastaanottoraha (Migri.fi)

Vastaanottoraha – Tilapäinen suojelu (Migri.fi)

Taloudellinen tuki (Migri.fi)

Kelan tuet Ukrainasta sotaa paenneille (Kela.fi)

Hyödykkeet

Vastaanottokeskus tarjoaa vastaanottokeskuksissa majoittuville asiakkaille myös joitain hyödykkeitä. Hyödykkeet ovat esimerkiksi vuodevaatteita, pyyhkeitä, astioita, ruuanlaittovälineitä, siivous- ja puhtaanapitovälineitä ja pesuaineita.

Tulkkaus

Vastaanottokeskuksen työntekijät voivat järjestää tulkin avuksi tilanteisiin, joissa käsitellään asiakasta koskevia tärkeitä asioita.

Tulkkaus järjestetään esimerkiksi usein käynteihin vastaanottokeskuksen sosiaalityöntekijän, sosiaaliohjaajan tai terveydenhoitajan luona sekä tapaamiseen lääkärin luona. Tulkkausta ei aina välttämättä tehdä asiakkaan äidinkielellä, jos asiakas ymmärtää riittävästi myös jotakin toista kieltä.

Vastaanottokeskuksen arkiset tilanteet pyritään hoitamaan ilman tulkkia.

Tulkkaus ([Migri.fi](https://migri.fi))

Tarvitsetko tulkkia? ([Infofinland.fi](https://infofinland.fi))

Avustetun vapaaehtoisen paluun neuvonta

Vastaanottokeskus tiedottaa asiakkaita säännöllisesti vapaaehtoisesta paluusta ja antaa paluuneuvontaa. Avustettu vapaaehtoinen paluu tarkoittaa tukea ja apua kotimaahan palaamiseen. Tukeen sisältyy matkat kotimaahan sekä mahdollinen paluun jälkeen maksettava avustus.

Jos asiakas haluaa palata kotimaahansa, vastaanottokeskuksen työntekijä täyttää hänen kanssaan tuen hakemiseen tarvittavat lomakkeet. Vastaanottokeskus käsittelee hakemuksen ja tekee siihen päätöksen.

Jos asiakkaan vastaanottopalvelut lakkaavat ja hän jää Suomeen ilman oleskeluoikeutta, silloin Maahanmuuttovirasto käsittelee asiakkaan hakemuksen ja tekee siihen päätöksen. Asiakkaan tulee olla itse yhteydessä Maahanmuuttovirastoon, jos hän on kiinnostunut hakeutumaan avustetun vapaaehtoisen paluun ohjelmaan.

Vapaaehtoinen paluu ([Migri.fi](https://migri.fi))

**Vapaaehtoinen Paluu
(voluntaryreturn.fi)**

Varhaiskasvatus, koulunkäynti ja opiskelu

Vanhempi saa vastaanottokeskuksesta tarvittaessa ohjausta ja neuvontaa, jotta hän voi hakea kunnalta varhaiskasvatuspaikkaa lapselleen työn, opiskelun tai lapsen tuen tarpeen perusteella.

Lähtökohta on, että oppivelvollisuusikäiset lapset osallistuvat kunnan järjestämään valmistavaan opetukseen tai perusopetukseen. Tavoitteena on, että koulunkäynti alkaa mahdollisimman pian, kun lapsi on rekisteröitynyt vastaanottokeskuksen asiakkaaksi.

Tilapäistä suojelua saavalla asiakkaalla on oikeus saada työllistymiseen apua työllisyyspalveluista. Työllisyyspalvelut voivat ohjata asiakasta työnhaussa avuksi ja tarjota hänelle työllistymistä edistäviä palveluita, kuten kielikursseja. Turvapaikanhakijoilla ei ole oikeutta saada kunnan tarjoamia työllisyyspalveluita.

Vastaanottokeskuksen asiakas voi hakea opiskelupaikkaa ja ottaa sen vastaan, jos se on oppilaitoksen omien säännösten ja ohjeiden mukaista.

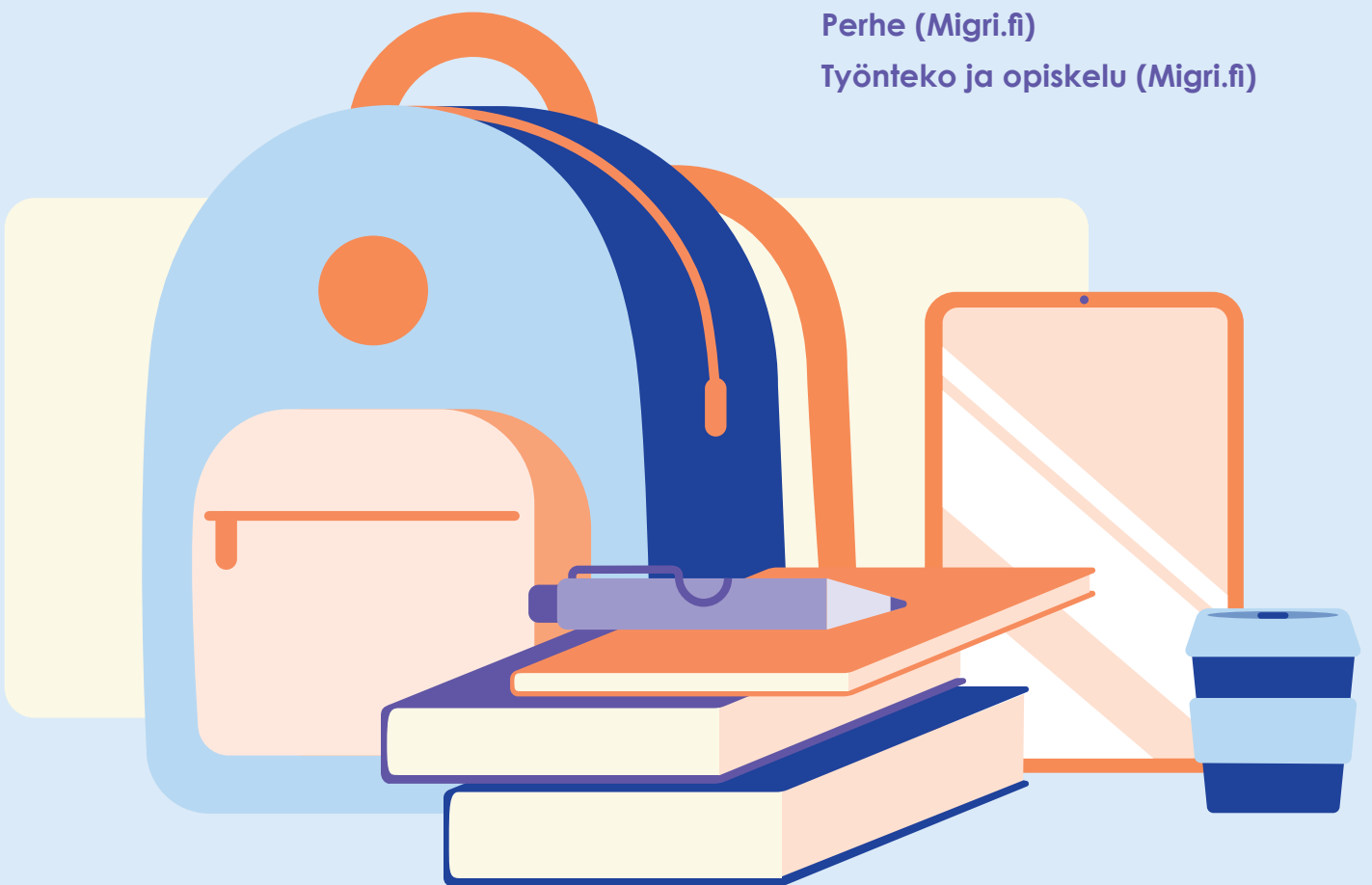

Turvapaikanhakijan
opiskeluoikeus ([Migri.fi](#))

Työ- ja opintotoiminta ([Migri.fi](#))

Perhe ([Migri.fi](#))

Työnteko ja opiskelu ([Migri.fi](#))

Työnteko ja yrittäjäyys

Turvapaikanhakija saa tehdä ansiotyötä kolmen tai kuuden kuukauden päästä siitä, kun hän on jättänyt turvapaikkahakemuksen. Turvapaikanhakija ei voi toimia yrittäjänä tai kevytyrittäjänä. Tilapäisen suojelun hakija saa tehdä työtä ja toimia yrittäjänä heti kun hän on rekisteröinyt hakemuksensa.

Turvapaikanhakijan
työnteko-oikeus ([Migri.fi](#))

Tieto työnteko-oikeudesta ([Migri.fi](#))

**Turvapaikanhakija: Voit työs-
kennellä vain, jos työnteko-
oikeutesi on voimassa (pdf, [Migri.fi](#))**

Työnteko ja opiskelu ([Migri.fi](#))

Työnantajalle ([Migri.fi](#))

Ihmiskaupan uhrin ohjaaminen
avun piiriin ([Ihmiskauppa.fi](#))

Yhteistyö vastaanotto-keskuksen kanssa

Järjestöjen, seurojen, oppilaitosten ja vapaaehtoisten toiminta on tärkeää, sillä se täydentää vastaanottokeskusten palveluita ja tukee asiakkaiden osallisuutta ja omatoimisuutta.

Vastaanottokeskuksen asiakas voi itse tehdä paljon asioita, jotka edistävät toimintakykyä ja omatoimisuutta. Esimerkiksi opiskelu, työnteko ja harrastukset auttavat oppimaan uutta ja tukevat hyvinvointia.

Ympäristön tunteminen, aktiivisuus ja mielekkäiden ja itseä kehittävien asioiden tekeminen vahvistavat elämänhallintaa ja hyvinvointia. Järjestöjen, seurojen, oppilaitosten ja vapaaehtoisten toiminnalla voidaan tuottaa toimintaa, joka edistää näitä asioita.

Vastaanottokeskukset (Migri.fi)

Vastaanottokeskuksen asiakkaat voivat vapaasti liikkua keskuksen ulkopuolella. Asiakas voi myös järjestää itse majoituksensa vastaanottokeskuksen ulkopuolella yksityismajoituksessa.

Ole yhteydessä lähimpään vastaanotto-keskukseen ja tiedustele tarpeista ja yhteistyömahdollisuuksista.

Järjestöjen, seurojen ja oppilaitosten toiminta

Järjestöjen, seurojen ja oppilaitosten kannattaa olla suoraan yhteydessä vastaanottokeskukseen ja tiedustella keskusten ja asiakkaiden kiinnostusta osallistua toimintaan ja yhteistyömahdollisuuksia. Järjestöt, seurat ja oppilaitokset voivat esimerkiksi tiedustella keskuksista mahdollisuudesta toimittaa esitteitä asiakkaille jaettavaksi ja tarjota mahdollisuuksia toimintaansa osallistumiseen.

Vapaaehtoisen toiminta vastaanottokeskuksessa

Vapaaehtoiset voivat osallistua sopivalla tavalla vastaanottokeskuksissa tehtävään toimintaan. Vapaaehtoiset eivät vastaa viranomaistehtävistä tai asiakkaiden lakisääteisistä palveluista.

Vapaaehtoinen ja vastaanottokeskus sopivat yhdessä millaista yhteistyötä he tekevät ja millaisia asioita vapaaehtoinen voi vastaanottokeskuksessa tehdä.

Aivan kaikissa tilanteissa vapaaehtoisten toiminta vastaanottokeskuksessa ei ole mahdollista. Tiettyihin asioihin tulee myös saada toiminnan kohteena olevalta asiakkaalta lupa.

Vastaanottokeskuksen työntekijä voi mahdollisuuksien mukaan tiedottaa vapaaehtoisten tarjoamasta toiminnasta ja voi

myös tarvittaessa ja mahdollisuuksien mukaan tarjota tiloja erilaisiin tapahtumiin kuten kielikahviloihin, kädentaitokerhoihin tai kulttuuritapahtumiin.

Vapaaehtoisten tarjoama toiminta voi tapahtua myös vastaanottokeskuksen ulkopuolella. Vapaaehtoisen apu saattaa olla tärkeää erilaisissa arjen tilanteissa, kuten vaikkapa paikkakuntaan tutustumisessa.

Vapaaehtoisten tulee noudattaa vastaanottokeskuksessa toimittaessa keskuksen työntekijöiltä saatua ohjeistusta. Vastaanottokeskus tai Maahanmuuttovirasto ei vastaa vapaaehtoistoimijalla keskuksessa sattuneista vahingoista. Vastaanottokeskuksen asiakkaat taas eivät ole Maahanmuuttoviraston puolesta vakuutettuja vastaanottokeskuksen ulkopuolella tapahtuvassa toiminnassa.

Tavaroiden lahjoittaminen vastaanottokeskukselle

Tavaroiden lahjoittamisesta kiinnostuneen kannattaa olla suoraan yhteydessä vastaanottokeskukseen ja kysyä millaiselle tavaralle keskuksella ja asiakkailla on tarvetta ja onko keskuksen mahdollista ottaa tavaraa vastaan.

Yleisesti lahjoitettavan tavarän tulee olla ehjää ja puhdasta. Yleensä tavarät lahjoitetaan asiakkaalle, mutta esimerkiksi lelut, kirjat ja harrastusvälineet voivat olla kaikkien käytettävissä. Lahjoituksia ei voi kohdentaa vain tietyille asiakasryhmille vaan vastaanottokeskus päättää tasapuolisesti kenelle ne annetaan.

**Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service**

**Kiitos
avustasi!**